

[Ministeren for skatter og afgifter.]

Herom skal jeg tillade mig at henvise til lovforslaget og dets bemærkninger.

De første udbetalinger af tilskud til strukturobjekter er sket i januar 1975. Det foreslås derfor, at lovforslaget tillægges virkning tilbage til dette tidspunkt, således at disse tilskud bliver omfattet af de foreslåede regler.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling i tinget.

Justitsministeren (Orla Møller):

Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændring af tinglysningsloven. (Rentetilpasningslån).

Lovforslaget indeholder en tilføjelse til tinglysningsloven, som giver udtrykkelig hjemmel for tinglysning af de såkaldte rentetilpasningslån.

Boligministeriet har i skrivelse af 4. marts 1976 til realkreditrådet i princippet godkendt et forslag, hvorefter rentetilpasningslån som en begrænset forsøgsordning indføres inden for særlig realkredit for lån til opførelse af ejerboliger til helårsbeboelse. Regeringen lægger bl. a. af hensyn til beskæftigelsen vægt på, at denne låneform kan introduceres af realkreditinstitutterne snarest muligt.

Det karakteristiske for rentetilpasningslånene er, at de til grund for lånet liggende obligationer har kortere løbetid end lånet. Ordningen indebærer, at rente og afdrag hvert 5. år tilpasses de på dette tidspunkt gældende markedsrentevilkår i modsætning til de traditionelle låneformer, hvor rentevilkårene for hele lånets løbetid fastlægges efter markedsrenten på tidspunktet for lånets optagelse, uden at der, medens dette løber, er mulighed for at ændre renten i takt med den almindelige udvikling.

Den nye låneform indebærer, at beregning af rente og afdrag kun dækker lånets første 5-årige periode. Rente og ydelse i de senere femårsperioder vil være afhængig af renteniveauet på refinansieringstidspunktet og er således i princippet ukendt på tidspunktet for lånets optagelse.

Efter tinglysningslovens § 10, stk. 3, skal indholdet af et dokument for at kunne tinglyses være endeligt fastsat.

Da der kunne rejses spørgsmål om, hvor-

vidt denne bestemmelse kunne være en hindring for tinglysning af rentetilpasningslån, forelagde justitsministeriet dette spørgsmål for Den danske Dommerforening, som i en skrivelse af 9. marts 1976 har udtalt, at det efter dennes opfattelse er underkastet tvivl, om domstolene vil acceptere tinglysning af rentetilpasningspantebreve. Jeg har på denne baggrund fundet det rigtigst at afklare spørgsmålet gennem en tilføjelse til loven, som indeholder en udtrykkelig hjemmel.

Der er ikke med lovforslaget taget stilling til andre udlånsformer, hvis overensstemmelse med lovens § 10, stk. 3, kan frembyde tvivl, navnlig ikke til de såkaldte indeksregulerede pantebreve.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til lovforslaget og de bemærkninger, der ledsager det, skal jeg hermed anbefale forslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Skriftlig redegørelse.

Af minister for kulturelle anliggender
Niels Matthiassen (6/4 76):
(Redegørelse nr. V).

Redegørelse om revision af loven om radio- og fjernsynsvirksomhed

Indledning.

Den gældende lov om radio- og fjernsynsvirksomhed er af 15. juni 1973 og trådte i kraft den 1. april 1974. Lovens § 26 fastslår, at forslag om revision af loven skal fremsættes for folketinget efter gennemførelsen af en forsøgsmæssig fordeling af lyd- eller billedprogrammer ved hjælp af kabelanlæg inden for enkelte lokale områder, dog senest i folketingsåret 1977-78.

Vi er altså midtvejs i lovens gyldighedsperiode og skulle have mulighed for at vurdere lovens virkninger, ligesom de problemer, der skal løses ved lovrevisionen, begynder at tegne sig. Der er væsentlige problemer iblandt.

Det er mit formål med denne redegørelse at give stødet til en debat herom på samme måde, som min redegørelse af 19. oktober 1972 (folketingets forhandlinger 1972-73 sp. 466-483) dannede optakten til diskussionen om den lovrevision, der fandt sted i 1973.

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

Kulturpolitiske synspunkter.

Danmarks radio er, ligesom det er tilfældet i en lang række lande, med rette placeret under kulturministeriet, fordi radio og fjernsyn repræsenterer hele det kulturelle mønster.

Mit udgangspunkt for en principiel debat om radio og fjernsyn er derfor, at der er tale om et kulturpolitisk emne, som skal behandles og vurderes ud fra kulturpolitiske synspunkter og ses i sammenhæng med andre emner inden for den samlede kulturpolitik.

De grundsætninger, som radio- og fjernsynsvirksomheden skal bedømmes efter, er efter min opfattelse identiske med de almene kulturpolitiske grundsætninger, som regeringen arbejder efter. Det er kulturpolitikens mål blandt andre at fremme den skabende kunst, sikre den kunstneriske ytringsfrihed og forbindelsen mellem kunstnerne og den øvrige befolkning. Det er kulturpolitikens mål at sikre alle adgang til de kulturelle goder så vidt muligt uden geografiske og sociale hindringer. Det er kulturpolitikens mål at modvirke ensretning, standardisering og kommercialisering af det kulturelle udbud og i stedet sikre det enkelte menneske en ægte valgfrihed gennem et alsidigt udbud. Det er også kulturpolitikens formål at fremme selvvirksomhed og at give alle et maksimum af muligheder for en personlig udvikling, der kan bidrage til at gøre menneskene til aktivt delagtige i udformningen af deres tilværelse og af det samfund, de skal leve i.

Danmarks radio har en fremskudt plads i denne sammenhæng, og det er knap nok nødvendigt her at fremdrage de positive sider. De er åbenbare for alle og ofte nok omtalt. Måske kan der være grund til at fremdrage børneprogrammernes betydning for en aldersklasse, der ellers endnu på adskillige områder må betegnes som forsømt. Også den kolossale udvidelse af oplevelsesmulighederne, som radio og fjernsyn specielt betyder for de ældre, bør måske understreges. Men i øvrigt kan der efter min opfattelse være en tendens til at overvurdere disse mediers betydning. Jeg har da også en fornemmelse af, at folk hyppigere end før lukker for apparatet eller lader være med at åbne, altså er blevet mere kritiske i deres forbrug. Det hænger sammen med en tendens til, at folk i

større omfang end længe ønsker at beskæftige sig selv i stedet for at blive beskæftiget af andre, at bruge tiden i stedet for at fordrive den eller endda slå den ihjel. Uanset mange inciterende, debatskabende udsendelser, uanset det høje kunstneriske niveau for mange af udsendelserne og uden at fornægte de underholdende programmets betydning — og det ligger mig fjernt — må det siges, at radio og navnlig fjernsyn kan risikere at bidrage til en mere passiv holdning, hindrer eller forstyrrer en så grundlæggende kommunikation mellem mennesker som samtale, meningsudveksling og skubber aviser, bøger, blade ud som sekundære orienteringsformidlere i forhold til det rent kvantitativt så umådelig begrænsede fjernsyn.

En kulturpolitik, der går ud på at sikre det enkelte menneske en ægte valgfrihed gennem et alsidigt udbud, indeholder en forpligtelse til at skabe balance gennem de offentlige investeringer i de enkelte medier og muligheder, og radio- og fjernsynspolitikens økonomi må derfor indgå i en samlet planlægning og prioritering for det kulturelle område, som igen er underkastet prioritering i den totale samfundsmæssige sammenhæng.

Kulturministeriets område og bevillinger er kendt af folketinget. Budgettet er på finanslovsforslaget 830,4 mill. kr., heri ikke medregnet Danmarks radio. I denne samling har jeg fremsat forslag om ny lovgivning om museer og om musik og om ændring af teaterloven. Museumsloven — der vil forbedre vilkårene for både kunstmuseer og lokalhistoriske museer — koster 4,5 mill. kr., musikloven, den første lov om dette emne, som der stilles store forventninger til, og som vil søge at løse store problemer, ikke mindst om decentralisering af musiklivet og fremme af amatørmusikken, koster 4 mill. kr. Teaterloven, der sigter på en yderligere decentralisering af teaterlivet og en op- hjælpning af børneteatrene, 2 mill. kr.

Dette er forårets lovgivningsprogram. Planerne rækker naturligvis langt videre, men er uundgåeligt præget af, at der i nogle år ikke har været grund til at tro, at der realistisk kunne arbejdes med større ekspansionsplaner for det samlede kulturelle felt.

I samme tidsrum er der i Norge og Sverige fremlagt forslag til gennemgribende kultur-

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

politiske reformer, som endog er under gennemførelse.

Herhjemme er det f. eks. karakteristisk for situationen i de senere år, at det stort set er opgivet at arbejde seriøst med større byggeplaner. Kulturministeriets samlede anlægsbudget er på godt 45 mill. kr., i øvrigt faldende i de kommende år til godt 30 mill. kr. Dette tillader med en rimelig spredning på de talrige interesseområder under ministeriet, der er blandt centraladministrationens største ejendomsbesiddere, kun lapperier fra år til år, men ingen planlagt udbygning og indretning f. eks. af teatre, koncertsale, udstillingslokaler, kunst- og kulturcentre, aktivitetscentre, værksteder. Det er klart, at staten ikke skulle finansiere dette, i hvert fald ikke alene, men der er end ikke økonomisk baggrund for sammen med kommuner eller interesserede grupper at gå ind i en planlægning af et samarbejde om opbygningen af et sådant mønster af kulturbygninger.

Jeg vil nævne et eksempel, som måske kan overraske, men som hører hjemme i sammenhængen.

Der er omkring 2.000 forsamlingshuse i Danmark, og mange af disse er i nød. Bygningerne forfalder, indretningen er forældet, der mangler organisation og penge til en ajourføring og udvidelse af aktiviteterne. For få år siden troede de fleste af os vel, at forsamlingshusenes dage var talte. At netop f. eks. fjernsynet, der får skyld for så meget, havde bidraget hertil, blev taget for en given sag. I dag ser billedet anderledes ud, mange steder i landet spørges der igen efter den nærdemokratiske, direkte selvstyrende samkvems- og udtryksmulighed, som forsamlingshuset kan byde på, og nye forsamlingshuse, ofte under andre betegnelser, oprettes i byer, kvarterer eller store ejendomskomplekser. Det er givetvis et lokalt ansvar at løse dette problem, men et initiativ fra kulturministeriet vil være på sin plads og kan forventes i nær fremtid. Det ville være helt på linie med den statslige indsats på det øvrige kulturelle område, om ministeriet kunne samarbejde med kommunerne og de private kredse, der som regel står bag, om at tage denne opgave op, som er helt central.

Det er i denne generelle kulturpolitiske

sammenhæng, Danmarks radio eller rettere radio og fjernsyn skal placeres både med hensyn til de principielle betragtninger vedrørende virksomhedens karakter og omfang og med hensyn til investerings- og driftsøkonomi.

Denne betragtningsform har konsekvenser både med hensyn til programudbuddets art og omfang og med hensyn til forsvarligheden af investeringer i et øget programudbud.

Udvidelse af programudbuddet.

Ny kanal.

Tankerne om en udvidelse af programudbuddet går først og fremmest på tv i form af en ny kanal. Vi ved nu, at der, alt efter hvilken løsning der stiles efter, kræves en investering i størrelsesordenen 500-750 mill. kr. Driftsudgifterne vil variere meget efter, hvilken programforpligtelse der ville komme til at påhvile et tv 2, men man må nok gøre sig klart, at eventuelle billigørelses-tanker ikke realistisk kan virkeliggøres gennem en begrænsning i sendetiden. En ligestilling med hensyn til sendetid mellem de to kanaler ville være blandt forudsætningerne for den konkurrence, som uundgåeligt ville opstå, og som for nogle ville være selve drivkraften bag ønsket om en ny kanal. En besparelse kunne efter min opfattelse heller ikke tænkes ved på forhånd at begrænse det ny programtilbud til dele af befolkningen, f. eks. koncentreret om de tættest bebyggede områder. Skulle vi have en ny kanal, måtte den som den eksisterende være landsdækkende. Vi skal ikke skabe nye uligheder.

Nyt dansk program.

Spørgsmålet drøftes for øjeblikket i kulturudvalget på basis af forslaget til folketingsbeslutning om ændring af vilkårene for radio- og tv-spredning (XIII). Jeg skal her blot udtale, at det, uanset det principielle ønske, som også regeringen nærer om en udvidelse af programudbuddet, for øjeblikket ligger uden for vore forudsætninger såvel i statsfinansiell som i kulturpolitisk henseende, at dette skal ske gennem oprettelse af et nyt og fuldstændigt tv-program.

Det er i den nuværende statsfinansielle situation uansvarligt at tale om statsinvesteringer af det hertil nødvendige omfang,

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

og det er kulturpolitisk en forkert satsning med det samlede investerings- og bevillingsbehov, jeg har omtalt, at forskubbe balancen i det samlede kulturelle udbud så væsentligt til fordel for et enkelt medium. Udbygningen må ske etapevis og i andre former, der ved siden af at forudsætte væsentlig mindre investeringer bedre kan indpasses i den aktuelle kulturpolitiske tankegang, og som rummer fordele, der rækker ud over selve dette at øge programudbudet. Jeg tænker på mulighederne for nordisk samarbejde, som brede kredse i folketinget er enige om at tillægge betydelig egenverdi i denne sammenhæng. Og jeg tænker på mulighederne for regional og lokal radio- og fjernsynsvirksomhed, som er et centralt led i den lokale aktivisering, som i dag er et af hovedmålene i kulturpolitikken.

Nordisk samarbejde.

Det nordiske radio- og fjernsynssamarbejde har som bekendt ofte været debatteret i Nordisk Råd med varme anbefalinger som resultat.

Mere sjældent er det forekommet, at spørgsmålet har været drøftet i de nationale parlamenter.

Personlig tillægger jeg de mange drøftelser i Nordisk Råd en meget stor værdi. De har ført til, at vi står med en række værdifulde nordiske betænkninger, som giver basis for, at vi i dag — eller dog i morgen — har god mulighed for at tage stilling til, om der i Danmark kan og bør iværksættes en øget spredning af nordiske programmer.

Jeg tænker på den værdifulde og omfattende betænkning „TV — Radio i Norden“, som i 1972 blev afgivet af radiofonierne, på betænkningen „Naboland-TV“, som i april 1974 blev afgivet af en gruppe nedsat af de nordiske radio- og televerkschefer, på den rapport fra televerkschefernes nordiske kabel-TV-komité, som blev afgivet i januar 1975, og endelig på den slutrapport: „TV över Gränserna“, som, også i 1975, blev afgivet af Nordisk Ministerråds tv-komité.

Efter de mange rapporter og betænkninger består der i princippet 3 muligheder for at åbne for en øget spredning af nordiske tv-programmer i Danmark.

På kort sigt er der mulighed for at iværksætte en fremføring ved radiokæder af svensk

tv eller andre nordiske programmer til — allerede eksisterende — kabelanlæg i byområder, hvor nabolandsprogrammer ikke kan tages ned fra luften.

Flere byer i Midt- og Nordvestjylland har vist interesse for på denne måde at få øgede valgmuligheder i tv.

Under forudsætning af, at en sådan service kan ydes af vort post- og telegrafvæsen uden at gribe forstyrrende ind i de mange andre teletjenester, som skal varetages, og i tjenestens langtidspanlægning, har jeg både som kulturminister og som trafikminister svært ved at se, hvorfor man ikke — hvis den politiske vilje er til stede — skulle give befolkningen i de nævnte områder et øget udbytte af meget betydelige private investeringer, der er foretaget i kabelanlæggene.

En anden sag er, at en sådan nordisk programservice kun vil komme en begrænset del af befolkningen til gode, og at det derfor må overvejes, om ikke udgifterne hertil gennem de respektive kommuner bør betales af de kabelabonnenter, der lokalt kommer til at nyde godt af det øgede programudbud, og ikke af statskassen.

Dernæst kan vi for en investeringsudgift i størrelsesordenen 225 mill. kr. udbygge et tv-2 sendenet, som kan anvendes til spredning af et tv-program fra et andet nordisk land eller til at bringe et af Danmarks radio tidsforskudt redigeret udvalg af nordiske programmer.

Skulle man føle sig tøvende over for, om et redigeret nordisk tv-program 2 opfylder befolkningens ønsker om øgede valgmuligheder i tv, må man gøre sig klart, at løsningsmuligheden — fra en økonomisk synsvinkel — fremstår som den mest realistiske udvej for gradvis at introducere et dansk tv-2. Programmet kunne suppleres med andre fremmedproducerede udsendelser og, efterhånden som de økonomiske muligheder opstod, også med dansk-producerede udsendelser.

På en lidt længere sigt har vi satellitmulighederne. Det, der her kan komme på tale, er, at hvert nordisk land via en satellit, som dækker det enkelte land, får rådighed over måske 4 tv-kanaler. Kanalerne kan anvendes enten til nationale tv-programmer eller til transmission af et eller flere nabolandsprogrammer.

I betænkningen „TV över Gränserna“ mente man ikke, at satellitmulighederne

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

kunne realiseres før i slutningen af 1980'erne.

Betænkningen var i efteråret 1975 til behandling i samtlige nordiske lande. I forbindelse hermed fremkom der en interessant udtalelse fra den svenske stats delegation for rumvirksomhed. Man påpegede heri, at det måtte anses for fuldt realistisk, at et nordisk satellitsystem med de nævnte programmuligheder kunne etableres inden udgangen af 1970'erne til en udgift af ikke over 500 mill. sv. kr. Altså ca. 10 år tidligere end skønnet af tv-komiteen. Vort eget post- og telegrafvæsen har dog taget forbehold over for de svenske beregninger.

I lyset af den svenske udtalelse besluttede Nordisk Ministerråd i december 1975 at iværksætte en hurtig, supplerende undersøgelse af satellitmulighederne.

Undersøgelsen, som forestås af departementscheferne i kulturministerierne, forventes afsluttet under Nordisk Råds næste ordinære session. Der skal foretages en teknisk kortlægning, som forestås af den nordiske industrialiseringsfond, og en programpolitisk og juridisk klarlægning, som foretages af radiofonierne og ressortministerierne.

Med en sådan supplerende betænkning vil der være tilvejebragt et endeligt og sikkert grundlag for beslutninger i de enkelte lande med hensyn til, hvilken af de foreliggende muligheder for en øget nordisk tv-spredning der skal bringes i anvendelse, hvis der er politisk vilje til at forfølge formålet.

De ophavsretlige spørgsmål har ofte spøgt på forunderlig måde i den nordiske tv-debat.

Det er ikke rimeligt at påstå, at den fællesnordiske ophavsretslovgivning, som på dette område har en overordentlig stor både nordisk og international praktisk værdi, udgør en hindring for et udvidet nordisk tv-samarbejde.

Flere af de løsninger, som drøftes — det gælder f. eks. udsendelse af et redigeret nordisk program via et nyt sendenet — vil uden vanskelighed kunne gennemføres på basis af den eksisterende lovgivning.

Derimod giver ophavsretslovgivningen anledning til tvivl, når det gælder spørgsmålet om viderespredning af nordiske programmer over kabelanlæg. Lovgivningen tager ikke sigte på disse tekniske muligheder, som ikke var kendt eller tilstrækkeligt definerede ved lovens tilblivelse i 1961.

På kabelområdet er der derfor behov for visse justeringer i ophavsretslovgivningen, således at lovgivningen på dette område kan komme på højde med den tekniske udvikling. Disse spørgsmål vil blive taget op til hurtig afklaring på fællesnordisk plan i den af ministerrådet nedsatte komité.

Men i almindelighed må jeg sige, at jeg i betragtning af de millionbeløb, som må investeres i sendenet og anden teknik, finder det ude af proportion at gøre spørgsmålet om et rimeligt vederlag til kunstnere for en øget brug af deres værker og præstationer i tv til et kardinalpunkt i den nordiske tv-debat.

Decentralisering.

Provincstjenesten.

Som bekendt har Danmarks radio i de senere år iværksat en udbygning af provincstjenesten — en udbygning, der vil blive videreført i de kommende år, efter at radiorådet har besluttet at lade provinsordningen som forsøg afløse af en permanent ordning og forøge provinsafdelingens andel af programfladen fra 5 pct. til 9½ pct. over en 3-årig periode. Grundlaget for oprettelsen af provincstjenesten var i første række ønsket om en styrkelse af provinsen i forhold til hovedstaden på det programmæssige område. Dette ønske blev i sin tid fremsat af radiokommissionen og er senere udformet i detaljer ved radiorådets fastlæggelse af provincstjenestens arbejdsopgaver. Et væsentligt led i disse er produktion af udsendelser fra distrikterne til radioens og fjernsynets landsprogrammer på lige fod med de øvrige programafdelinger. Provincstjenestens programforpligtelser er — i modsætning til de øvrige afdelingers forpligtelser — ikke „fagligt“ defineret. Provincstjenesten er tværgående, således at den principielt kan producere udsendelser inden for alle emneområder, afhængigt bl. a. af de konkrete programmuligheder i de enkelte distrikter.

Kun med forbehold kan man kalde udbygningen af provincstjenesten en decentralisering. Dette begreb betyder i aktuel kulturpolitisk henseende to ting. For det første at valgmulighederne for den enkelte så lidt som muligt skal afhænge af, hvor han bor. Dernæst at de, der har en given valgmulighed, at se fjernsyn eller høre radio f. eks., får indflydelse på, hvad den byder på.

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Regionalprogrammer.

Man ville komme en decentralisering nærmere gennem en udbygning af den del af provinstjenestens virksomhed, der består i produktion af daglige regionalprogrammer. Med den nuværende regionalradio formidler man programstof, som først og fremmest har interesse for befolkningen i de enkelte regioner, f. eks. lokalt nyheds- og aktualitetsstof. Selv om den nye tv-kanal, der er nævnt som en mulig løsning med henblik på at fremskaffe et større programudbud, i første række tænkes anvendt til udsendelse af programmer fra de andre nordiske lande, bør det som nævnt i så fald overvejes på et tidspunkt at supplere de nordiske programmer med dansk-producerede programmer. Hvis denne tanke gennemføres, kunne man forestille sig, at en ny tv-kanal bl. a. blev benyttet til en udvidelse af den regionale programvirksomhed med et regionalt tv-program i Danmarks radios regie, men underlagt et regionalt styre.

Lokal radio- og fjernsynsvirksomhed.

Den lokale radio- og fjernsynsvirksomhed, trådløs eller, som den blev introduceret med radioloven af 1973, ved hjælp af kabelanlæg repræsenterer efter min opfattelse den egentlige decentralisering. Loven forudsætter, at der inden for enkelte lokale områder gennemføres en programvirksomhed på forsøgsbasis, og at erfaringerne fra sådanne forsøg skal danne grundlag for fastsættelsen af lovbestemmelser om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed ved den kommende revision. Man må forestille sig, at de nye lovbestemmelser skal skabe en ramme for en mere permanent lokal programvirksomhed.

Når man i sin tid ønskede at bane vejen for en lokal programvirksomhed, var det ikke mindst ud fra en overbevisning om, at en sådan virksomhed ville kunne betyde en væsentlig styrkelse af demokratiet på det lokale plan. Man ville fremme kommunikationen såvel mellem det lokale styre og borgerne som mellem borgerne indbyrdes. Erfaringerne fra det hidtil eneste afsluttede lokal-tv-forsøg i landet, forsøget i Varde, har, selv om forsøget var af begrænset omfang, i høj grad givet et indtryk af de muligheder for at interessere og aktivisere be-

folkningen, som en lokal programproduktion indebærer.

Foruden forsøget i Varde bør nævnes de forsøg, som for nylig er påbegyndt i Haslev, i Næsby ved Odense og i Ishøj, og som efter alt at dømme har haft en vellykket start. Selv om flere projekter synes at være undervejs, må man dog nok konstatere, at erfaringsgrundlaget for en ny lovgivning om lokal radio- og fjernsynsvirksomhed — netop det spørgsmål, som en lovrevision primært skulle handle om — endnu er ret spinkelt. Der kan ikke være tvivl om, at interessen for lokale kabelforsøg er meget stor, men adskillige planlagte projekter har antagelig måttet sættes i bero af økonomiske grunde. Ministeriet har besluttet at yde en beskedent økonomisk bistand til igangsætning af forsøg under forudsætning af tilsvarende lokal medvirken.

På denne baggrund bør man efter min opfattelse ved den forestående revision af radioloven vende tilbage til de tanker, der var fremme i det oprindelige forslag til den gældende radiolov, hvorefter det ikke blot skulle være muligt at benytte kabelanlæg til lokal lyd- og billedprogramvirksomhed, men også trådløse anlæg — det, som teknisk kaldes radiospredning. I mange tilfælde vil det være mindre bekosteligt at benytte sådanne radiosendere til udsendelse af lokale programmer, og det vil være muligt at dække områder, specielt tyndt befolkede områder, som det ikke er økonomisk og praktisk muligt at dække ved hjælp af kabler.

Varde byråd har som sit syn på det lokale tv-forsøg udtalt, at det teknisk og økonomisk er nødvendigt med et større område, end projektet omfattede, når der skal ske regelmæssige udsendelser. Byrådet anbefaler yderligere forsøg på regionsplan og udtaler, at æterbåret lokal-tv i samarbejde med Danmarks radio synes en velegnet løsning, når det lokale tilsnit tilgodeses redaktionelt. Et nyt program 2 ville efter byrådets opfattelse fremme mulighederne for et sådant samarbejde.

I denne forbindelse kan der være grund til at nævne, at der har været tanker fremme om at gennemføre en isoleret ændring af radioloven inden revisionen i 1977-78, der skulle åbne mulighed for at tillade lokal trådløs spredning. Spørgsmålet er blevet

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

drøftet i det udvalg vedrørende lokal radio- og fjernsynsvirksomhed, som jeg nedsatte efter radiolovens vedtagelse, og udvalget har anbefalet en sådan ændring, bl. a. på baggrund af det ringe antal ansøgninger om tilladelse til kabelforsøg. Efter udvalgets opfattelse bør der dog ikke gives tilladelse til radiospredning inden for større lokale områder end dem, der for tiden hver for sig kan dækkes ved hjælp af et kabelanlæg. Det kan diskuteres, om der er tilstrækkeligt grundlag for en isoleret lovændring af så begrænset omfang. Under alle omstændigheder mener jeg, at et lovforslag, der betyder, at f. eks. et byområde på størrelse med Århus kan dækkes fuldstændig med programmer ved hjælp af en radiostation, som der har været tanker fremme om, vil indebære en så afgørende ændring i den nuværende radioordning, at det først bør komme på tale i forbindelse med revisionen af loven i 1977-78.

Selv om en udbygget regional programtjeneste fra Danmarks radio stort set henvender sig til det samme publikum som den lokale programvirksomhed, der er uafhængig af Danmarks radio, er der efter min opfattelse ingen grund til at tro, at den første af disse kommunikationsformer skulle gøre den sidste overflødig — eller omvendt. Det er klart, at den lokale programvirksomhed på kommunal eller eventuelt amtlig basis må arbejde på helt andre vilkår end Danmarks radios provinstjeneste, selv om man godt kan forestille sig en form for samarbejde mellem disse programtjenester. Ved at give plads for en alternativ lokal programvirksomhed kan man til en vis grad imødekomme det ønske om konkurrence, der så ofte fremføres i debatten om Danmarks radios forhold.

Det bliver en vigtig opgave ved lovrevisionen at definere målsætningen og vilkårene for den af Danmarks radio uafhængige lokale programvirksomhed, således at der kan blive tale om en virkelig alsidig behandling af lokale emner og problemer under lokal indflydelse og medvirken. Som jeg fremhævede ved forelæggelsen af forslaget til den gældende radiolov, er det et hovedpunkt, at den lokale programvirksomhed bliver uafhængig af kommercielle interesser. Det konkurrenceforhold til Danmarks radios pro-

vinstjeneste, som kan tænkes at opstå, må være en konkurrence på kvalitet og samfundsinteresse.

Det er overhovedet af væsentlig kulturpolitisk betydning at øge befolkningens muligheder for selv at kunne komme til udtryk ved hjælp af billed- og lydmedierne. Danmarks radio har et båndværksted i København, hvor man kan komme ind fra gaden med sine ideer og få råd og vejledning foruden apparatur. Det danske Filminstitut har et filmværksted i København, der arbejder på samme måde, om end instituttet af økonomiske årsager ikke kan yde bevilning dertil i 1976-77.

Det er en urimelig ting, at disse muligheder stik imod selve deres formål er forbeholdt en mindre del af befolkningen.

Jeg kan resumere mine bemærkninger om decentraliseringen således, at der på længere sigt kunne tegne sig en ordning, hvorefter Danmarks radios provinstjeneste ud over landsdækkende programmer også producerede regionale fjernsynsprogrammer, og at denne virksomhed foregik med et regionalt medansvar for styrelsen, eventuelt ved en udbygning af amtsprogramrådenes kompetence. En sådan ordning kunne navnlig få effekt den dag, der var opbygget et nyt sendenet. Parallelt hermed kunne kommuner og amter, der var interesserede, få tilladelse til at drive egen programvirksomhed, radio eller fjernsyn, trådløst eller via kabelanlæg, helt i egen regie, men muligvis med teknisk bistand fra Danmarks radio.

Statsfinansiering.

Ved den gældende radiolovs § 15, jfr. § 7, blev der tilvejebragt hjemmel for statsfinansiering af Danmarks radios virksomhed på undervisningsområdet ved udsendelse af kortbølgeprogrammer og ved fremstilling af programmer til distribution på anden måde end gennem udsendelser.

Undervisning.

På undervisningsområdet er der indgået aftale mellem radiatorådet, undervisningsministeren og kulturministeren i henhold til bestemmelsen i radiolovens § 15, således at den øverste ledelse af og tilsynet med programvirksomheden på undervisningsområdet overflyttedes fra radiatorådet til undervisningsministeren. Det er således undervis-

[Ministeren for kulturelle anliggender.]
ningsministeren, der nu besidder kompeten-
cen til at fastlægge de almindelige retnings-
linier for programvirksomheden på undervis-
ningsområdet, ligesom den endelige admini-
strative afgørelse i sådanne sager nu hen-
hører under undervisningsministeriet.

I forbindelse med denne ordning har un-
dervisningsministeriet forpligtet sig til, over
en tre års periode fra 1. april 1974, at re-
fundere Danmarks radio de med undervis-
ningsvirksomheden forbundne udgifter.

Søfarende.

Anden del af den nævnte lovhjemmel ved-
rører især de søfarende, og dette spørgsmål
har været genstand for en vis debat. Jeg vil
gerne her slå fast, at det er regeringens hen-
sigt at søge at skabe det fornødne flertal for
en radikal forbedring af program- og nyheds-
formidlingen til søfolk på danske skibe. Det
koster penge, og det skal jeg vende tilbage
til. Men det er en simpel retfærdighedshand-
ling, hvor økonomiske betragtninger inden
for den størrelsesorden, der er tale om, taber
i betydning.

Det af kulturministeren i juli 1973 ned-
satte udvalg vedrørende radio- og fjernsyns-
programmer for søfarende afgav delbetænk-
ning den 23. juni 1975, hvori det indstillede,
at der til brug for nyhedsformidlingen op-
førtes en ny kortbølgestation, bestående af
to 500 kW stærke kortbølgesendere eller en
tilsvarende hensigtsmæssig ordning. Sam-
tidig anbefaledes, at generaldirektoratet for
post- og telegrafvæsenet snarest påbegyndte
den nødvendige projektering af opgaven.

Projekteringsudgifterne ved etablering af
to 500 kW-kortbølgesendere skønnes at blive
af en størrelsesorden på ca. 1/4 mill. kr., og
projekteringsfasen forventes at ville tage ca.
halvandet år.

Det seneste skøn fra generaldirektoratet
for post- og telegrafvæsenet over anlægsud-
gifterne ved etableringen af en kortbølge-
station, bestående af to 500 kW-sendere,
viser en anslået udgift på mellem 25 og 30
mill. kr., medens de årlige driftsudgifter ved
en sendetid på 15 timer i døgnet — som er
nødvendig for at nå verden rundt — anslås
til ca. 3,5-4 mill. kr., hvortil kommer pro-
gramudgifterne.

Jeg er helt enig i udvalgets betragtninger,
og jeg har på baggrund af indstillingen taget

kontakt med Danmarks radio og handels-
ministeren med henblik på en afklaring af
finansieringsspørgsmålet.

Vi skal og må have etableret tilstrækkelig
kortbølgekapacitet til, at danske søfolk sik-
res en rimelig nyhedsdækning hjemmefra, og
dette må ske så hurtigt, som det overhovedet
er teknisk og økonomisk muligt. Der skal
træffes en afgørelse nu, og vi agter derfor i
den nærmeste fremtid at bringe spørgsmålet
frem til en principbeslutning.

Hvad angår formidlingen af andet pro-
gramstof end dagsaktuelt nyhedsstof til de
søfarende, agter regeringen snarest at tage
skridt til, at der også på dette område bliver
taget principbeslutning om etablering af en
distributionsordning af fjernsynsprogram-
mer via videogram (videokassetter eller
-plader).

Udvalget vedrørende radio- og fjernsyns-
virksomhed for søfarende har i sin endelige
betænkning af 22. december 1975 indstillet,
at der snarest tages beslutning om etablering
af en videogramtjeneste til danske skibe, og
at de til etableringen nødvendige midler
søges tilvejebragt gennem vedkommende
ressortministerium. Danmarks radio har
erklæret sig villig til at medvirke ved eta-
blering og drift af en sådan ordning.

Der er imidlertid en del problemer, der
må løses, før en videogramtjeneste kan sæt-
tes i værk.

Der må træffes beslutning om, hvilken
type materiel der skal benyttes, og under
hvilke former produktion og distribution
skal foregå.

Udvalget vedrørende radio- og fjernsyns-
programmer for søfarende går i sin endelige
betænkning ind for, at Danmarks radio, for-
uden at stå for fremstillingen af masterbånd,
mest hensigtsmæssigt tillige vil kunne fore-
stå fremstillingen af kopier, hvilken opfat-
telse deles af såvel redernes som de søfaren-
des organisationer.

Distribution, herunder returnering til pro-
duktionsstedet, vil efter udvalgets opfat-
telse bedst kunne varetages af Handelsflå-
dens Velfærdsråd, der i forvejen varetager
de allerede eksisterende distributionsordnin-
ger for aviser og spillefilm til danske skibe
i udlandet, men det kan ikke udelukkes, at
en del større rederier selv vil kunne stå for
distribution og returnering. Udvalget fore-
slår spørgsmålet belyst gennem drøftelser

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

mellem de større rederier og Handelsflådens Velfærdsråd.

De med en sådan videoordning forbundne udgifter forventes at ville udgøre ca. 6 mill. kr. til nødvendige investeringer, 3 mill. kr. i årlige driftsudgifter og 2,5-3 mill. kr. til dækning af udgifterne ved Danmarks radios redaktion af nyhedsstof.

Det må imidlertid bemærkes, at der her er tale om rent skønsmæssige udgifter, beregnet på baggrund af en videogramtjeneste, der omfatter 200 skibe, der hver modtager 6 videogrammer af 1 times varighed hver 14. dag.

Endelig må der træffes aftale om vederlagsspørgsmålet med ophavsmændene til det pågældende programstof.

En forbedring af den samlede programformidling til de søførende — og for kortbølgetjenestens vedkommende også til udlandsdanske — efter de angivne retningslinier vil således koste ret betydelige beløb både til etablering og til drift. De søførende har ventet længe og er med rette utålmodige.

Jeg har vanskeligt ved at se, hvorledes det vil kunne forsvares at investere i en principiel udvidelse af det samlede programtilbud for hele befolkningen, så længe et så betydeligt mindretal ikke er sikret blot en delvis adgang til de eksisterende programmer.

Statsfinansiering af Danmarks radios alm. virksomhed.

Jeg har her nævnt nogle områder, hvor radio- og fjernsynsvirksomhed finansieres over statens almindelige budget, medens den gældende lov i øvrigt har bibeholdt licensfinansiering.

Det følger af mit syn på radio og fjernsyn som en del af det kulturpolitiske bestemte tilbud, at det bør finansieres af borgerne efter deres betalingsevne og ikke efter deres behov. Dette bliver så meget mere påkrævet den dag, et tv 2 skal gennemføres. Ligesom jeg tidligere har nævnt, at et nyt program geografisk skal stå til rådighed for alle, må der heller ikke være økonomiske hindringer for, at det kan udnyttes af alle. Med den betragtelige licensforhøjelse, der ville blive nødvendig i så fald, kan man kun sikre dette ved en overgang til statsfinansiering.

Statsfinansiering betyder ikke statsstyre,

og ved en overgang til statsfinansiering må vi i særlig grad sikre os, at Danmarks radio kan bevare sin stilling som selvstændig og uafhængig institution. Uden at jeg her skal gå i enkeltheder, kan jeg udtale, at jeg er overbevist om, at vi, den dag der i folkettingen er et tilstrækkelig bredt flertal bag en overgang til statsfinansiering, kan finde en model for dette. Men jeg erkender, at den statsfinansielle situation ikke synes at muliggøre en sådan omlægning i de første år.

Styreform.

Radorrådet.

I min tilsvarende redegørelse til folkettingen den 19. oktober 1972 søgte jeg at veje kritikken af radiatorådets sammensætning, som — også dengang — jævnlig blev fremført. Jeg erklærede, at der efter min opfattelse ikke var fremført særlig tungtvejende argumenter for forslagene om radikalt at ændre sammensætningen, og at der ikke var givet nogen overbevisende dokumentation for, at den gældende ordning ikke var hensigtsmæssig.

Jeg erklærede mig derfor på forhånd mest stemt for at bevare den gældende sammensætning af radiatorådet, udvidet med medarbejderrepræsentanter. Folketinget delte dette synspunkt.

Det er interessant at genlæse 1972-debat-ten i lys af dagens situation. Dengang, som nu, er det centrale i sagen, at den selvstændighed og uafhængighed, som Danmarks radio bør have, forudsætter en styrelse, som folkettingen kan have tillid til. Om dette fortsat, som jeg mente i 1972, er det stærkeste argument for folketingsmedlemmernes tilstedeværelse i rådet, er jeg i dag nok mindre sikker på. Det kræver en politisk modenhed og selvdisciplin, som nu engang ikke er givet. Er det sikkert, at folkettingen kan have tillid til en styrelse, hvori tinget er repræsenteret ved egne medlemmer? Og er det i dag sikkert, at tinget kan have tillid til en sådan styrelse? Jeg sætter med disse bemærkninger ikke spørgsmålstegn ved folketingets legitime interesse i, ja pligt til, på befolkningens vegne at føre tilsyn med den løbende overholdelse af de principielle retningslinier for radio- og fjernsynsvirksomheden, som de er nedfældet i lovgivningen, og som de fremgår f. eks. af regelmæssige debatter i tinget. Det følger naturligt af

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

denne virksomheds indgribende betydning for alle aspekter af samfundslivet og, som det er fremhævet i debatten, af de meget store beløb, som anvendes til formålet. Mit spørgsmålstegn gælder selve ledelsen af den samlede virksomhed, herunder programvirksomheden. Der findes verden over i samfund, som vi kan sammenligne os med, en række forskellige modeller, og jeg kan på baggrund af den aktuelle situation ikke umiddelbart føle mig overbevist om, at den gældende ordning er den bedst tænkelige eller den eneste, der passer til danske forhold.

Socialdemokratiets og SFs forslag.

Fra socialdemokratiets side er fremkommet et debatoplæg om en ændret sammensætning af radiorådet. Hr. Poul Dam har her i tinget fremlagt et lovforslag med en tilsvarende hensigt. Disse tanker må indgå i debatten. Jeg har som minister ikke taget stilling, heller ikke til det socialdemokratiske oplæg, hvorefter radiorådet indskrænkes til 7-9 medlemmer, medens der dannes et repræsentantskab på 40-45 medlemmer. De i folketinget repræsenterede partier skal efter oplægget udpege medlemmer af repræsentantskabet sammen med bl. a. amtsprogramudvalgene, men ikke af radiorådet, hvis medlemmer skal udpeges af Danmarks radios medarbejdere med to og af lytter- og seerorganisationerne ligeledes med to, medens de øvrige medlemmer skal udpeges af kulturministeren henholdsvis trafikministeren.

Man har i debatten navnlig hæftet sig ved, at vi på denne måde fik et regeringsstyret radio og fjernsyn. Jeg mener ikke, at dette er rigtigt, og jeg synes, at det er et sørgeligt og uacceptabelt tidens tegn, at vi er nået dertil, at der ikke mellem partier, der har siddet, sidder og kan komme til at sidde i regering, er tillid til, at en minister og en regering ville administrere en sådan bestemmelse med fuld respekt af det alsidighedskrav, som er grundlaget for alle handlinger på dette område.

Folketingets renommé må også indgå i vore overvejelser om sammensætningen af det styrende råd. Simple rationaliseringer som at indskrænke repræsentationen til de i finansudvalget siddende partier eller at lade radiorådsmandatet afhænge af det pågældende partis fortsatte repræsentation i folke-

tinget er derfor i sig selv næppe tilstrækkelige.

Det skulle følge af disse bemærkninger, at jeg ikke har til hensigt at fremsætte forslag om en hovedkuldts ændring af styreformen efter den gældende lov. Det ville være urimeligt ikke at afvente den ordinære revision af loven og derved vinde tid både til at iagttage udviklingen i den resterende periode af den gældende ordning og til at undersøge og overveje andre modeller.

Regionale programråd.

Et særligt problem inden for styreformen er den regionale medvirken. Ved 1973-loven indførtes de amtslige programråd som en nydannelse som et led i arbejdet for en øget decentralisering af Danmarks radios virksomhed. Dette var en værdifuld nydannelse, idet det må være et hovedpunkt i decentraliseringen af Danmarks radios virksomhed, at den lokale indflydelse får mulighed for at gøre sig mærkbart gældende, og det er derfor af væsentlig betydning, at ordningen kan fungere, så den føles tilfredsstillende både fra regional side og fra Danmarks radios side.

Jeg mener, at vi er på den rigtige vej, men jeg er bange for, at der er indbygget en række svagheder i ordningen, som den nu er. Rådernes opgave er defineret som den at følge programvirksomheden og at fremkomme med synspunkter på denne over for radiorådet, dvs. at rådene i virkeligheden ikke har nogen egentlig kompetence. Der er ikke givet regler for programrådenes sammensætning, som sikrer en vis ensartethed, og vi har derfor fået programråd, der arbejder på højst forskelligt grundlag i lokalrepræsentativ henseende.

Disse programråds placering og funktion hænger nøje sammen med dels Danmarks radios styreform, dels den fremtidige programstruktur. Uanset hvilken styreform vi måtte ende med at beslutte os for, mener jeg, at repræsentanter for de regionale programråd må have deres plads et sted i selve ansvarssystemet i stedet for blot at være udenforstående rådgivere, som de nu i realiteten er — trods megen god vilje på begge sider. Af en sådan veldefineret plads i systemet følger også, at der må fastsættes eller aftales nærmere regler for deres sammensætning. Under alle omstændigheder må den

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

grundlæggende decentraliseringstanke føre med sig, at en egentlig regional programvirksomhed i Danmarks radios regie på en eller anden måde må sættes under et regionalt styre, så der gives et regionalt programråd et eget ansvar.

Jeg betragter det som en væsentlig ting, at disse programudvalgs funktion bliver nøje analyseret og gennemdrøftet med amtsrådene, inden der ved lovrevisionen tages stilling til den fremtidige form for regional medvirken i Danmarks radios styre.

Venstres forslag.

Venstre har netop fremlagt et forslag til en ny radio/tv-ordning. Betydelige elementer i dette forslag harmonerer i princippet med hovedtanken om decentralisering. Vi er enige om, at tiden er inde til en egentlig regionalordning med regionalt styre. Det må undersøges, om amterne i teknisk-økonomisk henseende er den rigtige basis, eller, hvad meget tyder på, om en anden regionalinddeling i denne henseende vil være mere hensigtsmæssig, men dette er ikke afgørende i principiel henseende. Et netop fremkommet forslag fra programrådene i Ribe og Sønderjyllands amter om et forsøg med regionale fjernsynsprogrammer peger på et bredere samarbejde, her svarende til Radio Syds sendeområde.

Københavns og Frederiksberg kommuner falder uden for amtssystemet, men bør vel af den grund ikke være afskåret fra at drive programvirksomhed.

Jeg er forundret over, at de nordiske samarbejdsmuligheder tilsyneladende ikke indgår i venstres tanker om en udvidelse af programudbuddet.

Jeg har meget vanskeligt ved at se gevinsten ved at splitte Danmarks radio op i en fjernsynsinstitution og en radioinstitution. Det er efter min opfattelse ikke her, at hovedproblemet med hensyn til styreformen ligger. Det er som nævnt den politiske styring, jeg mener vi bør fæste opmærksomheden ved, og her fastholder venstre så ubetinget den direkte politiske styring gennem folketingsvalgte råd.

Når venstre mener, at opsplittningen kan gennemføres uden merudgifter, er det min umiddelbare opfattelse, at forslaget betyder en urationel udnyttelse af administrative og

tekniske ressourcer og i virkeligheden en yderligere bureaukratisering med tilhørende fordyrelse, uden at der opnås indlysende fordele.

Venstre mener med forslaget om at undersøge hele programproduktionen til et med tiden privatejet produktionsselskab at kunne gøre tv-produktion til et frit erhverv. Jeg er bange for, at vi her kan komme til at stå over for en virkelig blokering af ytringsfriheden i givne situationer. Selv de bedste hensigter og de mest udtrykkelige regler om, at programansvaret ligger hos dem, der bestiller og udsender et program, og ikke hos dem, der har stået for den tekniske produktion, vil ikke kunne forhindre, at et sådant privatejet produktionsselskab vil føle sig beføjet til i særlige tilfælde at foretage sin egen vurdering af de fremsatte produktionsønsker. Det er ikke ønskeligt.

Det nye produktionsselskab skal konkurrere på lige fod med andre produktionsselskaber. Men Danmarks radio udliciterer jo i forvejen programproduktion til andre selskaber. Tænk blot på „Huset på Christianshavn“.

Jeg tror også, at det er ønsketænkning, at det store private produktionsselskab, der her bliver tale om, skulle kunne producere billigere, end Danmarks radio nu kan. Skulle f. eks. kunstnere og andre ophavsmænd eller teknikere gå ind på ringere vederlagsordninger? Eller skulle man endnu bedre kunne udnytte produktionsfaciliteterne, når der dog fortsat vil være tale om, at radio og fjernsyn vil være eneste — eller i hvert fald den allerstørste — kunde?

Når venstre foreslår driften af senderne flyttet fra post- og telegrafvæsenet til et selvstændigt privat distributionsselskab, ser man ganske bort fra de fordele, der hidtil er opnået gennem fællesudnyttelse af radiofoni- og tv-stationer til så mange teletjenester som muligt. Dette er rationelt og besparende. Heller ikke denne omlægning vil altså kunne gennemføres uden merudgifter for samfundet. Omlægningen vil desuden skabe problemer af sikkerheds- og beredskabsmæssig karakter.

Der er mange spørgsmålstejn at sætte ved den foreslåede ordning, og jeg har kun nævnt nogle enkelte. Måske kan man få den til at køre. Men om det bliver bedre eller billigere, må jeg betragte som mere end tvivlsomt,

[Ministeren for kulturelle anliggender.]

og væsentlige elementer i forslaget må jeg af principielle grunde umiddelbart stille mig afvisende over for.

De efterhånden mange principforslag, der ligger på bordet, rejser spørgsmålet om, hvordan vi kommer videre. Jeg går ud fra, at de foreliggende forslag og denne redegørelse vil indgå i kulturudvalgets drøftelser, men disse vigtige og vanskelige spørgsmål trænger vel til en teknisk-administrativ analyse af en karakter, som næppe kan foretages i udvalget.

Jeg nærer intet ønske om at nedsætte en ny radiokommission med politisk repræsentation. Den politiske drøftelse bør finde sted i folketinget. Men jeg må overveje at lade en teknisk-administrativ sagkundskab analysere — også ved hjælp af udenlandske erfaringer — de forskellige strukturtanker, ikke for at stille forslag eller afvise forslag, men for at tilvejebringe et sikrere grundlag for beslutning.

Afsluttende bemærkninger.

Der er i offentligheden et levende indtryk af, at Danmarks radio gennemlever svære tider. Vi informeres gennem en livligt optaget presse dagligt om begivenheder og pseudobegivenheder. Vi bibringes det indtryk, at møderne i radiatorådet har udviklet sig til rene happenings, der kunne samle fulde huse, hvis de udspilledes på et teater. Vi hører om angreb på ytringsfriheden, om snigende selvcensur, om intriger.

Vi kan roligt trække det halve fra, men må alligevel erkende, at det har udviklet sig i en retning, som vi ikke havde ønsket og ikke havde forestillet os muligt, da 1973-loven blev vedtaget.

I denne situation vil jeg for det første erindre om, at vi fik en ny og nøje overvejet formulering af lovens formålparagraf, der bl. a. siger: „Ved programlægningen skal der lægges afgørende vægt på hensynet til informations- og ytringsfriheden, og der skal i programudbuddet tilstræbes den størst mulige alsidighed“. Dernæst vil jeg takke de ansvarsbevidste kræfter i radiatorådet, der under formandens ledelse opretholder respekten for de principper, som denne institution bør drives efter, og endelig vil jeg

udtrykke min beundring og respekt for Danmarks radios medarbejdere, der læser loven og handler derefter og får alsidigt, spændende, oplysende, kritiserende, engagerende radio og fjernsyn ud af det.

Den eneste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en parlamentarisk kommission i henhold til grundlovens § 51 vedrørende de samfundsmæssige virkninger af den offentlige sektors lønføring m. v. [af Kjærulff-Schmidt m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. LXVII. Fremsat 10/2 76).

Forslaget sattes til forhandling.

Finansministeren (Heinesen):

Det er efter min og regeringens opfattelse en meget dårlig idé, at man foreslår nedsat parlamentariske kommissioner til behandling af emner af den karakter, som er indeholdt i det fremsatte forslag til folketingsbeslutning, idet disse emner udmærket lader sig undersøge i udvalg og kommissioner på normal vis. Parlamentariske kommissioner i henhold til grundlovens bestemmelser må forbeholdes ganske særlige situationer.

Jeg kan henvise til, at folketinget i tidligere tilfælde i den senere tid har afvist forslag om nedsættelse af parlamentariske kommissioner til behandling af politiske, økonomiske og lignende spørgsmål, og jeg kan henholde mig til de bemærkninger, som ministre har gjort gældende i den forbindelse.

Jeg vil herefter knytte nogle bemærkninger til selve begrundelsen for forslaget om at nedsætte en parlamentarisk kommission.

Lad mig først om væksten i antallet af offentligt ansatte sige, at allerede denne indledning karakteriserer forslagets tendentiøse og agitatoriske sigte; ved at sammenblende to forskellige opgørelsesmåder lykkes det at få antallet af offentligt ansatte til at vise mere end en fordobling på knap 15 år, og ved at medtage f. eks. privat praktiserende læger og sparekassepersonale og meget andet, ja, så når man op på $\frac{3}{4}$ million offentligt ansatte i oktober 1974.

Økonomiministeren har i en redegørelse til politisk-økonomisk udvalg givet nærmere oplysninger om, hvorledes dette tal er fremkommet, og har fremhævet, at Danmarks